

Moncada en festes

De l'1 al 11 de setembre

Saluda Alcaldessa de Moncada

Amparo Orts Albiach

Benvolguts veïns i veïnes de Moncada.

És un plaer per a mi poder dirigir-me a tots vosaltres a través d'este llibre de festes, que simbolitza una normalitat que tant hem anhelat durant els últims mesos. Les dificultats que hem viscut ens han fet valorar, encara més, el sentiment de pertinença a la nostra ciutat. Perquè junts i juntes hem afrontat, i així continuem, els reptes que se'ns plantegen. I esta sensació d'unió es veu representada al seu màxim esplendor durant les nostres Festes Majors. Associacions, col·lectius i veïnat en general eixim al carrer a celebrar el fet de sentir-nos moncadins i

moncadines, i açò té un valor majúscul, perquè és des de la concòrdia i l'intercanvi social com es fa gran la nostra ciutat.

Tots i totes volem vore una Moncada viva, que atenga les necessitats dels seus veïns i veïnes, que continue apostant pel seu comerç i indústria, que genere oportunitats d'ocupació, que cuide els seus espais i que done suport al seu teixit associatiu i cultural. Des de l'Ajuntament tenim molt clar que, una vegada superat l'exercici de contenció per a sanejar les arques municipals, és l'hora iniciar nous projectes, en els quals els nostres barris continuen creixent en infraestructures, comoditat i benestar.

Volem una Moncada on totes les persones tinguen el necessari per a una vida digna i plena, on els carrers i espais comuns estiguen actualitzats, on les empreses tinguen el suport necessari per a evolucionar i ser font d'ocupació, on la sanitat i l'educació pública siguen prioritàries, on els xiquets i xiquetes puguin créixer amb llibertat i respecte. Per tot açò, continuarem treballant des de dins per a conèixer les necessitats reals de la nostra ciutat, perquè no podem permetre que cap família ni persona es quede enrere, i perquè necessitem sentir-nos orgullosos i orgullosos de viure a Moncada. Queda molta faena al davant,

però estic segura que amb unió, il·lusió i coratge podrem superar qualsevol desafiament.

Estos dies festius m'agradaria que totes i tots participàrem de la programació preparada, en la qual tenen un pes fonamental les associacions, les clavaries i els col·lectius esportius de la ciutat. Des de la Regidoria de Festes s'ha treballat amb totes i tots els representants per a elaborar un programa divers, per a totes les edats i que posa l'accent en les tradicions del nostre poble. Tornen els actes de germanor, les nits de festa, els esdeveniments esportius i tots i cadascun dels actes que estimem, a més d'alguna sorpresa. Estic convençuda que viurem unes festes plenes, on l'harmonia i el saber fer seran les protagonistes. Perquè hem esperat molt per a tornar a vibrar amb tota la passió de la festa, i perquè mereixem uns dies de parèntesi en els quals retrobar-nos amb nosaltres mateixos i amb els nostres.

Vos desitge unes festes emocionants, d'intercanvi beneficiós, d'apropament i esperança. Demostrem tot el que podem aportar al nostre poble, enfortim eixe sentiment de pertinença tan necessari i disfrutem de la companyia dels amics i la família. Continuem somiant junts i juntes, construint una Moncada amable, de llibertats i prosperitat.

Bones festes a tots i totes!

Saluda Regidor de Festes

Martín Pérez Aranda

Estimados moncadenses,

Volvemos a nuestras Fiestas Patronales con una esperada normalidad que nos hace ilusionarnos de nuevo. Clavarías, asociaciones y clubes deportivos han trabajado, junto con el Ayuntamiento, diseñando una programación variada para todas y todos salgamos a la calle a disfrutar de la convivencia y a celebrar nuestras raíces. Necesitamos unos días de fiesta y alegría para volver a vincularnos con nuestra esencia, para construir nuevos recuerdos y que Moncada luzca con todo su esplendor.

Somos un pueblo activo, que valora el asociacionismo y sabe que el trabajo en equipo es fundamental

para lograr cualquier reto. Las fiestas son un momento de unión e intercambio, que ponen de manifiesto este sentimiento y nos invitan a avanzar juntos hacia un futuro en común. Porque todos hacemos de Moncada una ciudad más dialogante, inclusiva, moderna y valiente.

Estos días de fiesta dejémonos invadir por esta emoción de pertenencia, estrechemos lazos y valoremos con optimismo estos merecidos momentos de esparcimiento. Hay que desconectar por unos días del trasiego y deleitar nuestros sentidos con el alma de nuestra ciudad, con esas vivencias que consiguen permanecer por siempre jamás en nuestra memoria. Salga-

mos a la calle a mostrar la grandiosidad de nuestras celebraciones: el fervor de los actos solemnes de tradición inmemorial, la hermandad de los actos colectivos, la alegría de las noches musicales, la emoción de los acontecimientos deportivos, la inocencia y la alegría de las actividades infantiles, el color y la diversidad de los actos asociativos.

Vivamos estas fiestas con respeto y armonía y disfrutemos de la compañía de los nuestros, ésa que tanto hemos añorado. Al fin y al cabo, es lo más importante: vivir en conexión con los nuestros, en la ciudad que queremos.

Felices fiestas Patronales 2022!

NEUS MARCO PALANCA

Reina de las Fiestas 2022

¿A que te dedicas y que te gustaría ser en el futuro?

Tengo 16 años, voy a empezar 4ºeso y quiero estudiar administración y dirección de empresas y en un futuro quiero trabajar de aquello que he estudiado

¿Como te definirías?

Soy una persona alegre, amable, responsable y con un gran don de gentes.

¿Porque te presentaste?

Me presenté porque es algo que siempre me ha gustado y es una

experiencia que solo se vive una vez.

¿Qué es lo que más te gusta de las fiestas?

Lo que más me gusta de las fiestas es la ofrenda a la virgen, la procesión de la virgen y la presentación, son los actos mas conmemorativos para mi pero en general me gustan todos.

¿Qué vínculo tienes con el pueblo?

Mi relación con el pueblo es que vivo aquí desde que nací y vivo las fiestas desde que soy muy pequeña sobretodo en mi falla.

LYDIA CUENCA GARCIA

Corte de Honor Fiestas 2022

¿A qué te dedicas? ¿Que te gustaría ser en el futuro?

Tengo 18 años, nací en Valencia, acabo de obtener el título de bachiller y voy a comenzar un grado superior de administración y finanzas. Me encantaría dedicarme de lo que voy a estudiar.

¿Cómo te definirías?

Me considero una chica muy alegre y que está para lo que haga falta, simpática, graciosa pero con carácter.

¿Por qué te presentaste?

Desde pequeña siempre me fascinaba ver a la reina y sus damas con esos trajes tan bonitos y siempre supe que algún día quería ser una de ellas, mis primas mayores fueron damas y toda mi familia está súper ilusionada de que yo también lo vaya a ser.

¿Que es lo que más te gusta de las fiestas?

En general todo pero si tengo que destacar algunos actos es la noche de las paellas, cena la cual poder disfrutar con tus seres queridos, el ambiente que se crea en las calles de Moncada y las procesiones por lo emotivas que son para mí.

¿Qué vínculo tienes con el pueblo?

Llevo viviendo aquí desde que nací, he estado en múltiples actividades que se han hecho por el pueblo, soy fallera, mis padres anderos de Santa Bárbara, en general me siento muy conectada con Moncada.

ANDREA TOMAS APARCICIO

Corte de Honor Fiestas 2022

A qué te dedicas? ¿Que te gustaría ser en el futuro?

Tengo 16 años y empiezo cuarto de la eso este año. Tengo varias opciones pero ninguna clara de a qué quiero dedicarme en un futuro.

¿Cómo te definirías?

Me definiría como una persona tímida, alegre, responsable pero a la vez con un gran carácter.

¿Por qué te presentaste?

Llevaba mucho tiempo planteándomelo y está año que se ha presentado la oportunidad, no he querido desaprovecharla

¿Qué es lo que más te gusta de las fiestas ?

Lo que más me gusta de las fiestas es la ofrenda a la virgen y la procesión.

¿Qué vínculo tienes con el pueblo?

Vivo en Moncada desde que nací y vivo las fiestas desde que soy muy pequeña desde la falla. Además de que todos mis amigos y familiares viven en Moncada y ese es uno de los vínculos más grandes.

MARTA GÓMEZ PASCUAL

Corte de Honor
Fiestas 2022

¿A qué te dedicas? ¿Que te gustaría ser en el futuro?

Tengo 17 años, voy a empezar segundo de bachiller y me gustaría estudiar para en un futuro ser profesora de educación especial

Como te definirías?

Soy una persona extrovertida, alegre, responsable y simpática

Porque te presentaste?

Nosotras desde hacía bastante lo decíamos como si fuera una broma y cuando hemos tenido la oportunidad pues la hemos aprovechado

Que es lo que más te gusta de las fiestas?

Lo que más me gusta de las fiestas es la presentación y las procesiones, aunque realmente me gustan todos

Que vínculo tienes con el pueblo?

Mi vínculo con el pueblo es que vivo aquí desde que nací, vivo las fiestas desde muy pequeña en la falla y todo mi entorno familiar y social está en Moncada

NEUS

LYDIA

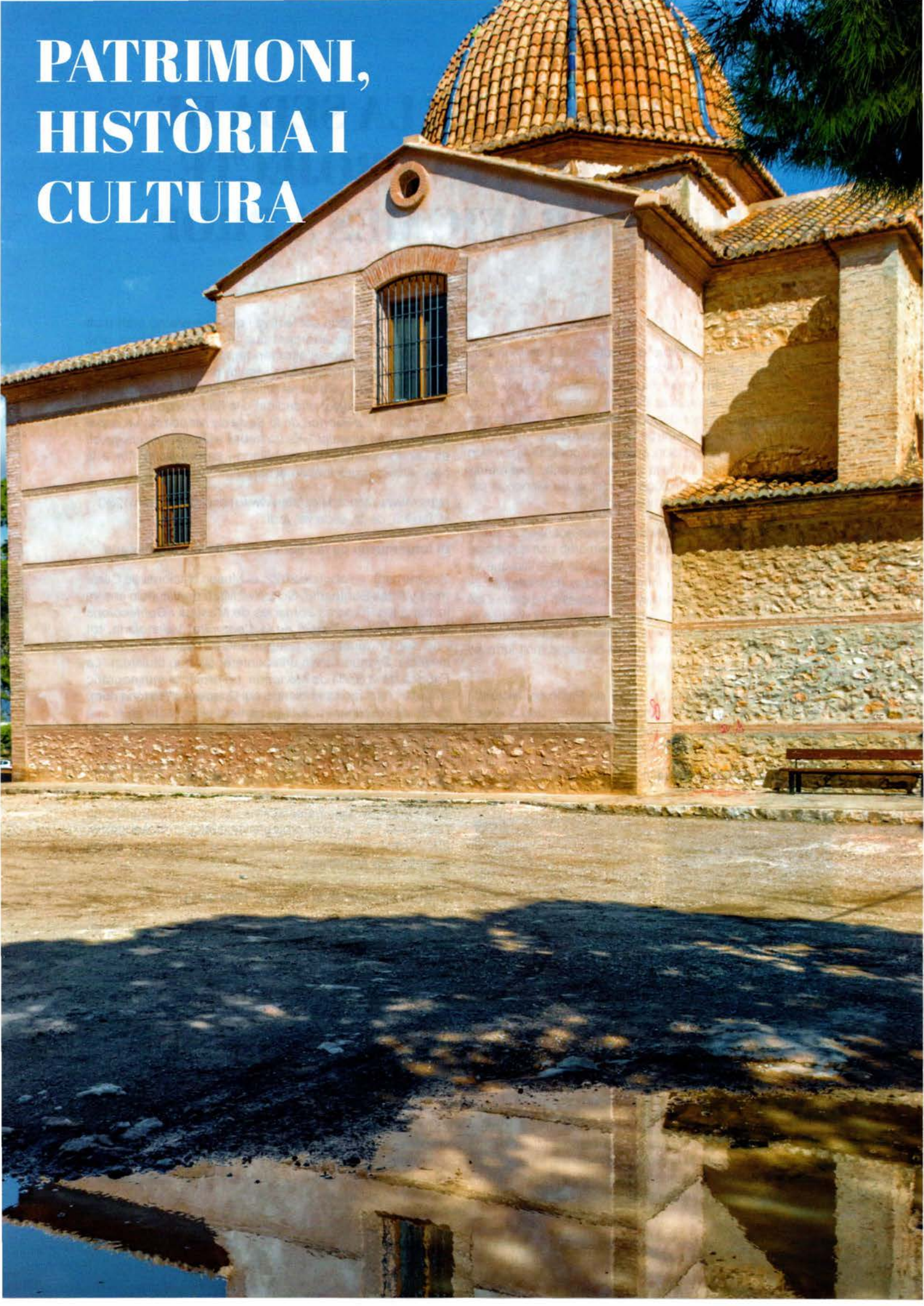
ANDREA

MARTA

PATRIMONI, HISTÒRIA I CULTURA

LA FÀBRICA DE LA SEDA DE MONCADA, UN PROJECTE MUSEOGRÀFIC MÉS A PROP

Introducció

Ara fa cinc anys que al *Llibre de Festes 2017* de Moncada el meu amic i arqueòleg Víctor Algarra i jo mateix donàvem a conèixer en un article de divulgació històrica les novetats arqueològiques i patrimonials d'aquell moment, parlàvem de la troballa al carrer Major dels fonaments de la Torre islàmica de Moncada (s. XII-XIII), tant de temps perduda... i de la Fàbrica de la Seda, l'antiga fàbrica de Garín, construïda a mitjan del s. XIX, ara municipal i de la que es feia càrrec eixe mateix any 2017 el Museu Arqueològic Municipal de Moncada per convertir-la en un nou espai museogràfic.

Pel que fa a la Fàbrica, aquell any havíem aconseguit arrancar de veritat amb el projecte de museu amb una subvenció del Patronat de Turisme de la Diputació de València que va permetre crear unes noves infraestructures museístiques (el primer pas per al funcionament de qualsevol museu). Des d'ençà han hagut moltes novetats i hem avançat molt en el projecte, encara que molt menys del que ens haguera agradat. No obstant això, les passes donades han estat molt fermes i s'ha consolidat la idea primigènia.

Com sempre hem fet des de l'Àrea de Patrimoni Històric i l'Alcaldia, volem tornar a informar als ciutadans dels avanços duts a terme en el llarg camí que estem fent cap el *Museu de la Fàbrica de la Seda de Moncada*.

El Quadern d'Història núm. 1, una primera aproximació a la història de la Fàbrica

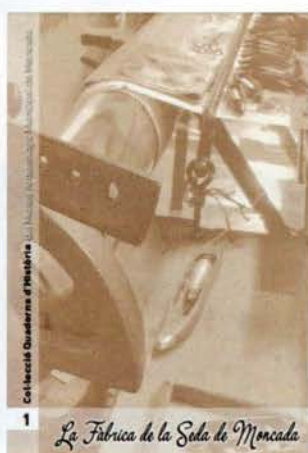

Foto 1. Portada del Quadern d'Història núm. 1
Foto 2. Imatge de l'interior del Quadern

A partir de l'any 2019 el Museu Arqueològic Municipal de Moncada, preocupat per la divulgació històrica, va començar a editar una col·lecció de quaderns d'història de format breu que donaren una miqueta de llum a alguns dels períodes

de la nostra història col·lectiva i que fins ara no eren molt coneguts. Afortunadament fins ara s'han publicat cinc números en els que s'alternen temes d'arqueologia i fins i tot història contemporània i tenim previstos altres 5 per als pròxims anys. De fet, el primer *Quadern d'Història* que es va publicar va ser el dedicat a la Fàbrica de la Seda i el vam titular: "*La Fàbrica de la Seda de Moncada, un espai museogràfic singular*". És un treball a l'abast de qualsevol, en versió valenciana i castellana i es pot consultar a la pàgina web municipal en el següent enllaç:

https://www.moncada.es/sites/www.moncada.es/files/u123/1._la_fabrica_de_la_seda.val_.pdf

El futur museu de la Fàbrica de la Seda de Moncada

Recentment, en abril de 2022, el Museo Nacional de Cerámica y Artes Suntuarias González Martí de València ens va invitar a les Primeres *Jornades de Museus i Col·leccions Museogràfiques Tèxtils de la Comunitat Valenciana*, tot i no ser un museu reconegut encara, vam acceptar la invitació. Pronunciàrem una conferència que titulàrem "*La Fàbrica de la Seda de Moncada, un projecte museogràfic singular*" (títol molt semblant al del *Quadern d'Història* núm. 1). En ella explicàrem detingudament el projecte en el que treballem des de fa un lustre i que ha anat modificant-se i adaptant-se a les circumstàncies que envolten la Fàbrica. Aquesta es va dividir en cinc blocs: 1. Breu Història de la fàbrica, 1865-2014; 2. 2014-2017, Període de transició, de mans privades a mans públiques...; 3. Les actuacions: 2017-2021; 4. Les instal·lacions i el fons museogràfic en l'actualitat i 5. Un nou projecte museològic-museogràfic, 2022-2024. Aquests 5 apartats són el fil conductor de les pàgines que segueixen.

1.-Breu història de la Fàbrica, 1865-2014

Les *Jornades* van ser l'ocasió perfecta per presentar en públic el quadern que havíem publicat l'any 2019. De forma resumida, podem dir ara i ací que la Fàbrica de la Seda Moncada neix a mitjan s. XIX amb el procés de protoindustrialització valenciana. Entre els primer propietaris, ja en la segona meitat del s. XIX, estigué l'industrial Ramón Villarroja al qual l'ajuntament de Moncada va dedicar el carrer on està la fàbrica. A finals del segle XIX passa a mans de la família Lombard d'Almoines, industrials seders d'origen francès, més concretament de Nîmes. A principis de la dècada dels anys 30 del s. XX la fàbrica es adquirida per l'empresa de Mariano Garín de València, fundada en 1820. A finals de l'any 2014, l'empresa Garín-1820 la permuta per unes parcel·les urbanes a l'Ajuntament de Moncada amb la finalitat, per les dues parts, de convertir les antigues instal·lacions i fons, en un museu, no obstant això, l'empresa continua actualment treballant a la fàbrica.

Foto 3. Placa del carrer dedicat a Ramón Villaroya

Foto 4. Els germans Lombard a la seua fàbrica d'Almoines

Foto 5. La nissaga dels Garín a València

2.- 2014-2017 Període de transició, de mans privades a mans públiques...

Durant aquest període (3 anys) s'encarrega a Arabella León la difícil tasca de dur endavant el trànsit de passar la fàbrica de mans privades a públiques. Es treballa en l'inventari del fons conservat, es va participar en exposicions sobre temàtica tèxtil i sedera a València i es restauren llibres, un de gran valor històric com és una còpia de la Constitució Espanyola de la II República. També es comença a dissenyar un projecte museogràfic-museològic. Les instal·lacions, però, mantingueren l'anterior *status*, és a dir, el d'abans de la permuta. Afortunadament el treball d'Arabella va ser crucial per poder seguir amb la tasca de recuperació i conservació patrimonial després de 5 anys.

Foto 6. El llibre de la Constitució de la II República

3.- Les línies d'actuació 2017-2021

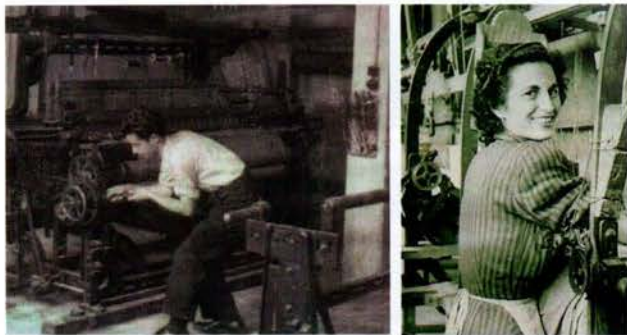
Entre 2017-2021 es pot dir que s'inicia una nova fase en el llarg procés iniciat en 2014 de convertir una fàbrica de caràcter privat en un museu públic. Es treballa intensament en molts fronts dels que destaquem els que han tingut més visibilitat: 1. Creació d'infraestructures museològiques-museogràfiques; 2. La conservació preventiva del fons conservat; 3. Digitalització del Fons (creant una base de dades on poder conèixer la peça inventariada i saber on localitzar-la); 4. Línies d'actuació (o *Fulla de Ruta*). Este últim punt és el que desenvoluparem tot seguit. Les línies són fonamentalment les marcades des de principis de l'any 2017:

1ª. Convertir la Fàbrica de la Seda de Moncada en un exemple extraordinari de patrimoni etnogràfic i proto-industrial. En l'espai museogràfic de "La Fàbrica de la Seda de Moncada", contemplarem i potenciem una realitat històrica interessantíssima però poc coneguda com va ser la tardana industrialització de la comarca de l'Horta. En el projecte museològic-museogràfic municipal es treballarà en la posada a punt de l'antiga nau industrial restaurant-la. Dit d'altra manera, recuperant l'antic contenidor del segle XIX amb una visió museogràfica del segle XXI. En aquest contenidor, una autèntica "caixa del temps", la maquinària industrial, especialment els 11 telers de la Sala 2 i els 7 de la Sala 3 seran els protagonistes de l'exposició permanent retrotraient als visitants a la forma de vida dels obrers i obreres que durant generacions van treballar en la fàbrica. En definitiva, es "reconstruirà" l'ambient fabril de finals del segle XIX i principis del segle XX, ambient que hui en dia és perceptible gràcies a l'activitat que desenvolupa l'antiga empresa tèxtil *Garín 1820*.

2ª. La segona línia de treball és convertir el futur Museu de la Fàbrica en l'expositor del procés de la producció tèxtil i sedera de la comarca. En una part de la nau industrial, Sala 1, s'habilitarà i exposarà una mostra del fons que la fàbrica atesora, més de 5.000 peces de diversa naturalesa: dibuixos d'esbossos, patrons, cartonatges, espolins, ferramentes, etc. Exposició temporal dotada de mesures de control ambiental (temperatura i humitat) que preserven el material exposat. En aquesta segona línia museològica el protagonisme ja no seran les persones i les màquines sinó dels objectes fabricats amb l'esforç dels obrers i obreres i les tècniques emprades en cada moment històric.

3ª. La fàbrica com un lloc de la memòria històrica col·lectiva.

És a dir, un lloc de trobada i homenatge als treballadors i treballadores que van contribuir a la seua esplendor i prestigi. Per aconseguir açò s'habilitarà un espai en la Sala de recepció i Oficina de Turisme, una mena de memorial per a recuperar la identitat de totes les persones que, hui anònimes, van donar tot en aquesta fàbrica.

Fotos 7 i 8. Treballadors de la Fàbrica, Valero Pascual Pascual (esquerra) i Concha Francés Ferrando (dreta)

4.- Les instal·lacions i el fons museogràfic en l'actualitat

En l'actualitat l'antiga fàbrica de Garín s'ha reduït substancialment respecte com arribà ser als anys 80 del s. XX. Però el fons museogràfic s'ha mantingut intacte des de l'any 2017, és més, s'ha incrementat, com vorem després.

Els edificis que hui en dia configuren la Fàbrica de la Seda de Moncada són dos, el Xalet i la Nau. Tots dos se situen alineats i imbricats al carrer Ramón Villarroja, entre els números 1-15, carrer per on s'accedeix en l'actualitat a les instal·lacions. La façana de la casa-xalet és modernista d'estil *Secessionista* i la *Nau* és una construcció fabril típica de mitjan segle XIX que es va construir amb murs de maçoneria en la façana sud i rajola en la nord, actualment carrer Passeig de la Seda. També conserva el bigam de fusta i teulada a dues aigües amb teula moruna, sent originals els paviments de rajola (per a més detall, consultar el Quadern d'Història núm. 1).

El Xalet

El "Xalet" és un edifici de planta quadrangular de 174 m² que compta amb una planta baixa i un primer pis. En la planta baixa es troba el *hall* i accés a la fàbrica. És l'espai on s'instal·larà en 2023 la recepció del museu i l'Oficina de Turisme. També està el Magatzem 1 i els banys públics (que es construiran a final d'aquest any 2022). En la primera planta se situen la major part de les infraestructures museístiques creades: les oficines de Gestió i Direcció Cultural, l'Arxiu documental, els Magatzems 2 i 3 i el Laboratori.

La Nau

A l'oest del Xalet se situa la Nau, que sens dubte és l'element arquitectònic més antic del primitiu conjunt. A aquesta s'accedeix des de la Sala 1, on començarà el veritable recorregut del futur museu i on haurà exposat temporalment material tèxtil. La Nau té 70 m de longitud per 8,50 m d'ample i està dividida en dos sectors. Al Sector est es localitzen un gran magatzem, un despatx (la gerència de l'empresa Garín 1820), un passadís, la Sala 1 i Sala 2; aquesta última és una gran superfície diàfana allargada, alterada únicament pels pilars de la coberta i on trobem els 11 telers Jacquard fixats a terra i la resta de màquines en ús.

Amb una disposició idèntica al Sector est està el Sector oest o Sala 3 que originalment també va ser un espai dedicat a la producció tèxtil. Actualment està ocupat per la resta de la col·lecció de telers i en procés de rehabilitació. L'estructura essencial dels immobles s'ha mantingut al llarg dels anys, però els interiors s'han anat modificant segons les necessitats de la producció.

El Fons conservat

El fons de la col·lecció consta de més de 5.000 peces. La naturalesa i cronologia d'aquestes és molt variada. En paper s'han inventariat esbossos de disseny de finals del segle XVIII i fins a del segle XX; dibuixos a carbonet, dibuixos acolorits a guaix, patrons i raquetes per a telers dels segles XIX i XX. D'altre costat està la documentació arxivística: llibres de fàbrica, algun protocol notarial, llibres de comptabilitat, 2 llibres d'encàrrecs del s. XIX, etc. Són materials que ja es troben sota conservació preventiva, guardats i emmagatzemats en diversos arxivadors metàl·lics i ambient climatitzat. En la Sala 2, ja en el costat sud de la Nau, i formant part essencial del fons, estan instal·lats 11 telers de tipus Jacquard del segle XIX-XX, fabricats en ferro i fusta i ancorats al terra. Estan alineats en bateria i en perfecte estat de conservació i que hui en dia segueixen en funcionament. A més dels telers, en el costat nord, hi ha instal·lades dues màquines, la canillera i l'encanyadora, ambdues màquines de la primera meitat del segle XX que es fan servir per a enrotllar mecànicament la seda en diferents suports des de madeixes o bobines. Al final del recorregut se situen altres dues màquines, l'ordidor, que és la màquina que s'encarrega de preparar l'ordit que es col·loca als telers en plànol horitzontal i que serveix com a suport de les trames i fons que el teixidor va realitzant. Finalment, cal destacar la premsa perforadora de cartons que també es denominen "rastres".

Respecte a les mostres de tela inventariades i arxivades (guardades als magatzems), cal citar l'existència de centenars de retalls d'espolsins, brocats, brocatells, damassos, velluts, etc. Especialment destacables són les mostres d'espolsins disseny i marca Garín: Alcázar, València, França, Carpio, Montserrat, Sant Joan, Rica, Pinzón, Lucia, fins a més de 100 models...

Foto 9. Esbossos de dibuix a carbonet (s. XIX) de motius religiosos: Jesús i evangelista Mateu

LA PEDRERETA: SUS CASAS CUEVA Y EL RELOJ DE SOL

Autor: Arturo Xerri Juan

1º LAS CASAS CUEVA EN LA ACTUALIDAD

En el suroeste del término de Moncada, lindando con el de Masarrochos, se encuentra la partida de “La Pedrereta”, nombre que significa pequeña pedrera o cantera de piedra. Es en esta partida se encuentran tres casas cueva que en su día fueron habitadas y utilizadas como morada por otras tantas familias.

En la actualidad estas viviendas se observan deshabitadas y vandalizadas, presentando un estado ruinoso de conservación, lo cual hace difícil imaginar hoy en día que esos recintos fueran en el pasado morada de otras tantas familias que centraron su actividad en el pozo de limpias y excelentes aguas que presidía el lugar, hoy ocupado por un edificio de ladrillo rojo cara vista que abastece de agua potable a la ciudad, es uno de los pozos municipales de “Aguas Potables de Moncada”.

Ese edificio de color rojo esconde en un lateral la cueva más importante de las tres existentes, en cuanto a su estructura y funcionalidad como vivienda.

Hoy en día encontramos, lo que fue antaño el patio exterior de la cueva, completamente repleto y casi cubierto en su totalidad por una la vegetación espesa que dificulta la visión de dicho patio y fachada de la cueva.

Es en un lateral de esta fachada donde aún se puede admirar un sorprendente y magnífico reloj de sol cuyo origen nos lleva a los últimos años del siglo XIX, dato este que falta concretar y confirmar ya que el año de su creación se indicaba en el propio reloj, pero el paso del tiempo y el abandono de la zona ha influido negativamente en su conservación y hoy ese dato ha desaparecido al desprenderse el revoco de la parte del reloj donde aparecía el año.

Fotografía 1: reloj de sol en la actualidad

Fotografía 2: reloj de sol a finales del siglo XIX o principios del XX

2º LAS CASAS CUEVA EN EL PASADO

Poco se conoce sobre el origen de las tres casas cuevas, pero todo parece indicar que se construyeron en el entorno de una explotación de la piedra caliza (posiblemente de origen medieval) que tanto abunda por la zona y que se utilizó, entre otros fines, para la construcción de edificios en Valencia capital

3º EL TESTIMONIO DE CONCHA FERNÁNDEZ GRAMUNTELL

Por suerte contamos con el testimonio de Concha, una vecina de Moncada que vivió los primeros nueve años de su vida en una de las tres casas cueva de la Pedrereta, en concreto en la más grande y la que conserva aún hoy el precioso reloj de sol del que daremos más detalle en el siguiente apartado.

Concha Nació en esta casa cueva en 1954 y vivió en ella hasta la edad de nueve años.

Gracias a Concha conocemos detalles que se escapan a la simple investigación biblio-

gráfica. Por ejemplo, sabemos por ella que en esas cuevas han vivido cuatro generaciones de la misma familia, lo cual nos indica una habitabilidad comprendida, al menos, desde finales del siglo XIX y hasta mediados del XX.

Sabemos también, como detalle particular, el nombre de su abuelo que se llamaba Vicente Gramuntell March, así como el del resto de habitantes simultáneos o sucesivos de las tres casas cueva.

Fotografía 3: Vista de las casas cueva tomada en los años 50 del siglo pasado.

4º EL RELOJ DE SOL DE LA CASA CUEVA PRINCIPAL

Aún hoy en día la fachada de la casa cueva principal de la Pedrereta, pese al abandono y vandalización sufrida tras dejar de ser utilizada como vivienda, muestra al visitante una imagen que llama de inmediato la atención; se trata de un original reloj de sol de aproximadamente metro y medio de diámetro

Este reloj conserva parte de los números, finamente rotulados, sobre el revoco de la fachada, y parte del texto original. Hoy solo se puede leer "LA PEDRERETA* AÑO.....". Conserva igualmente la aguja.

En cuanto a su antigüedad, las referencias fotográficas, a falta de mayor comprobación, sitúan su construcción a finales del siglo XIX, tal y como se desprende del estudio de la siguiente fotografía:

Fotografía 5: Habitantes de la casa cueva principal

5º EL FUTURO DE LAS CASA CUEVA

Nadie puede averiguar el futuro de estas casas cueva. Lo que si podemos es imaginarlo y eso pasa por dos posibles acontecimientos:

Puede ocurrir que siga el abandono de las tres casas cueva y que el tiempo acabe por borrar de la memoria colectiva su existencia y se pierda para siempre este patrimonio de la ciudad de Moncada.

Evidentemente, no es éste el final deseado por el autor de este texto.

Por otro lado, debemos ser optimistas ante el futuro de este patrimonio de todos los/las moncadenses. Baso este optimismo en los siguientes hechos comprobables:

- Cada vez más existe una corriente que está por el respeto al patrimonio cultural de nuestra ciudad.
- Hay jóvenes de Moncada preocupados y ocupados en la rehabilitación de la Pedrereta (véase artículo en el nº 32 del periódico "El Tierno" que publican los alumnos del IES Tierno Galván de Moncada).
- El ayuntamiento tiene previsto, dentro de su Plan de Urbanismo, la transformación de la zona en un importante parque público para disfrute de todos.
- Existe un Grupo de Facebook que persigue los objetivos de rehabilitación de las casa cueva de al Pedrereta y puesta en valor de aquella partida de Moncada. Recibe el nombre de "SALVEMOS LAS CASAS CUEVA DE LA PEDRERETA DE MONCADA" (<https://www.facebook.com/groups/2027435184140280>).

En cualquier caso, las casas cueva de "La Pedrereta" merecen, bajo mi modesta opinión, ser incluidas en el Catálogo de Bienes Patrimoniales del Municipio de Moncada y su conservación, volviéndoles el aspecto de antaño y sirviendo de disfrute para la ciudadanía.

PROGRAMA DE FESTES 2022

DIVENDRES, 26 D'AGOST

18.00h 24h DE FUTBOL SALA al Poliesportiu Municipal Sara Moreno i Vicente Lli. Organitza: Club Futbol Sala Moncada. Col·labora: Regidoria d'Esports Ajuntament de Moncada.

DIJOUS, 01 DE SETEMBRE

20.00h INAUGURACIÓ DELS XIRINGUITOS a l'avinguda de la Mediterrània.

22.00h PRESENTACIÓ DE LA REINA I LA CORT D'HONOR 2022 acompanyades per la banda de la Unió Musical de Moncada i la Coral de Moncada a la plaça de Sant Jaume. A continuació **ESPECTACLE MUSICAL "THE TIME"**. Organitza: Ajuntament de Moncada.

Al finalitzar l'espectacle **CORREFOCS** a càrrec de la Colla de Dimonis de Massalfassar des de la plaça de Sant Jaume fins a l'avinguda de la Mediterrània. Organitza: Ajuntament de Moncada.

NEUS

LYDIA

ANDREA

MARTA

DIVENDRES, 02 DE SETEMBRE

18:00h PARTIDA DE PILOTA VALENCIANA PROFESSIONAL FEMENINA DE RASPALL amb prèvia de partides de l'escola de pilota al c/ Sant Roc (tram de c/ Venerable Inés al c/ del Negre). Organitza: Regidoria d'Esports Ajuntament de Moncada. Col·labora: Club Pilota Valenciana Moncada i Federació de Pilota Valenciana.

19:30h ENTRADA DE BANDERES MORA I CRISTIANA pel següent recorregut: c/ Sagunt, c/ del Negre, plaça de la Creu de Quintana, c/ Major finalitza a l'antic Ajuntament (Biblioteca Pública Municipal) acompanyats per la xaranga del Centre Artístic Musical de Moncada. Organitza: Agrupació de Comparses Mores i Cristianes de Moncada.

21.30h SOPAR POPULAR A LA FRESCA: "NIT DE L'EMBOTIT" a l'avinguda de la Mediterrània. Organitza: Ajuntament de Moncada.

23.30h ACTUACIÓ DE L'ORQUESTRA HAWAI a l'avinguda de la Mediterrània. Organitza: Associació Cultural Penya Festera Caimans de Sèquia i Ajuntament de Moncada.

23.30h MACRO DISCOMÒBIL "TALLARINA ON TOUR" a la plaça de Sant Jaume. Organitza: Clavaria Santa Bàrbara. Col·labora: Ajuntament de Moncada.

DISSABTE, 03 DE SETEMBRE

11.00-14.30h FIRA DEL BENESTAR ANIMAL a l'avinguda de la Mediterrània. Organitza: La Regidoria de Sanitat de l'Ajuntament de Moncada. Un espai destinat a la sensibilització i conscienciació sobre la tenença responsable d'animals de companyia, el no abandonament i l'adopció, en què ens facilitaran pautes per a una millor atenció i cura de les nostres mascotes. Vine i disfruta amb exhibicions de gos guia, busca-rescat i Agility. Descobreix la labor en teràpia assistida amb animals. Informa't sobre opcions d'estada per a quan organitzes les teues escapades. Coneix el nostre Pla colonial felí i anima't a col·laborar. T'hi esperem!

17.00h TROFEU FUTBOL VETERANS al poliesportiu David Casinos. Organitza: CF Atlético Moncadense. Col·labora: Regidoria d'Esports Ajuntament de Moncada.

18.30h CAVALCADA DE L'ALEGRIA acompanyada per l'associació cultural Tamborileros de Hellín Moncada pel següent recorregut: C/ Sagunt, plaça de la Creu de Quintana, C/ Lluís Vives, C/ Xàtiva, C/ Cervantes, C/ Lepanto, C/ 25 d'Abril, Av. de Ferran el Catòlic finalitza al parc de la Mediterrània. Organitza: Ajuntament de Moncada.

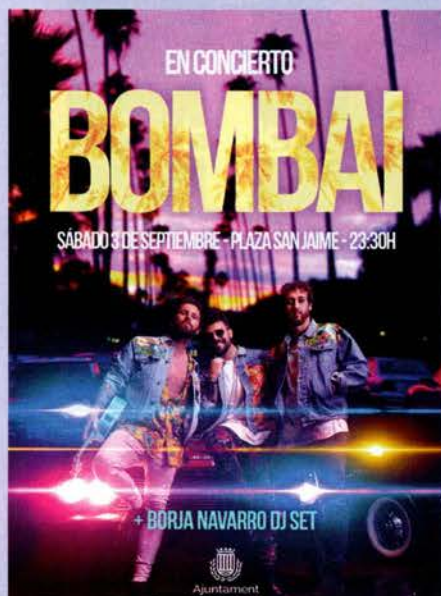
18.30-21.30h X ANIVERSARI "PONTE GUAPA" amb música en directe a càrrec del DJ Luiggi i Michelvintage com a presentadora del sorteig d'obsequis aportats per diferents comerços de la localitat i on es farà entrega del regal "ponte guapa" a l'Associació contra el càncer de Moncada. A més, comptarà amb l'animació de l'escola de ball "balla amb mi" i una zona de restauració al carrer 25 d'abril. Organitza: Ponte guapa.

19.30h TROFEU AMATEUR DE FUTBOL RICARDO ALOS al poliesportiu David Casinos. Organitza: CF Atlético Moncadense. Col·labora: Regidoria d'Esports Ajuntament de Moncada.

21.00h CONCERT «Glòria de Vivaldi» i «Misa brevis de San Francisco» a càrrec de la Coral de Moncada, Coral Renàixer de Vilamarxant, Coral Santa Cecília de Siete Aguas, Nova Coral U.M. d'Alaquàs i Orquestra de la S.M. d'Alboraia, dirigit per Francisco Valero García al Mercat Vell. Organitza: Coral de Moncada. Col·labora: Ajuntament de Moncada.

22.00h MOON-K ROCK amb les actuacions de **LLOBARROS, 13 BATS, BESUGO i AMAZONIANS** a l'espai multiusos de l'avinguda Ferran el Catòlic. Organitza: Ajuntament de Moncada i Fesolera Produccions.

23.30h ACTUACIÓ GRUP BOMBAL a la plaça de Sant Jaume. Organitza: Ajuntament de Moncada.

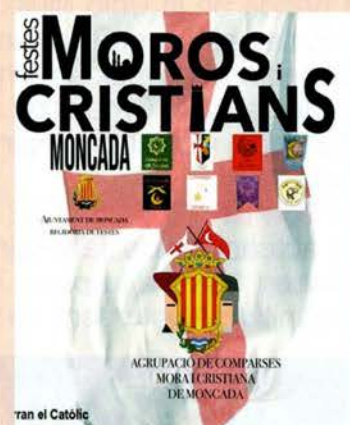
DIUMENGE, 04 DE SETEMBRE

10.00h VOLTA EN BICI pel circuit urbà amb eixida des de l'Avinguda Ferran el Catòlic. Organitza: Regidoria d'Esports Ajuntament de Moncada.

10.00h EXHIBICIÓ KARATE i KOBUDO

al Poliesportiu Municipal Sara Moreno i Vicente Lli. Organitza: Club Deportivo Kabuki. Col·labora: Regidoria d'Esports Ajuntament de Moncada.

13.30h CALDERES amb Fesols i Naps a la plaça de Sant Jaume. Organitza: Ajuntament de Moncada.

19:00h DESFILADA MORA I CRISTIANA pel següent recorregut: c/ Sagunt, c/ del Negre, plaça de la Creu de Quintana, c/ Major, c/ 25 de abril finalitzant a l'avinguda Ferran el Catòlic. Organitza: Ajuntament de Moncada i Agrupació de Comparses Mores i Cristianes de Moncada.

23.00h ACTUACIÓ DE L'ORQUESTRA MONTECARLO a l'avinguda de la Mediterrània. Organitza: Ajuntament de Moncada.

DILLUNS, 05 DE SETEMBRE

18.00h CONCURS DE DIBUIX al parc de l'església. Organitza: Ames de Casa Tyrius i Ajuntament de Moncada.

19.00h ACTE HOMENATGE ALS NOSTRES MAJORS Ramón Roca Gálvez y Amparo Bosch Molins amb l'actuació de la Coral-rondalla «El cant ens dona vida» al Mercat Vell. Organitza: Ajuntament de Moncada.

19.00-22.00h FESTCOMERÇ (la festa del comerç local) No pots perdre't una vesprada plena de bon rotllo, regals, sorpreses i ambientació musical. Organitza: Associació de Comerciants de Moncada.

20.00h EXHIBICIÓ DE BALL ESPORTIU a càrrec de l'Escola de Ball del Centre Artístic Musical de Moncada a l'avinguda de la Mediterrània. Organitza: Escola de Ball del CAMM Col·labora: Ajuntament de Moncada.

22.30h CONCERT DE BANDA a càrrec de la banda de la Unió Musical de Moncada, dirigida per Vicent Roig Gimeno, presentant l'espectacle de rock simfònic "FIDEUROCK" al Mercat Vell. Organitza: Unió Musical de Moncada. Col·labora: Ajuntament de Moncada.

23.00h MONCADANCE FESTIVAL amb les actuacions de Javi Reina, Juanjo Martín y Albert Neve a la plaça de Sant Jaume. Organitza: Ajuntament de Moncada.

DIMARTS, 06 DE SETEMBRE

20.00h BERENAR PER ALS NOSTRES MAJORS a l'avinguda de Ferran el Catòlic. Organitza: Ajuntament de Moncada.

21.30h NIT DE FOLKLORE ANDALÚS I VALENCIÀ amb l'actuació dels quadres del grup de ball de l'Asociación Andaluza Rociera de Moncada i del Grup de Danses de Moncada al Mercat Vell. Organitza: Asociación Andaluza Rociera de Moncada i Grup de Danses de Moncada. Col·labora: Ajuntament de Moncada.

22.00h ESPECTACLE DE L'ESCOLA DE DANCE COPPELIUS a l'avinguda de la Mediterrània. Organitza: Escola de Dansa Coppelius. Col·labora: Ajuntament de Moncada.

22.30h ACTUACIÓ "GREATEST MEN" PER ALS NOSTRES MAJORS al pati del Centre Cultural Blasco Ibáñez. Organitza: Ajuntament de Moncada.

23.00h NIT REMEMBER LIVE amb les actuacions de la Banda de Los Guapos, DJ Miguel Serna, DJ Ismael Lora i DJ Coqui Selection a la plaça de Sant Jaume. Organitza: Ajuntament de Moncada.

DIMECRES, 07 DE SETÈMBRE

13.00h ANUNCI DE LA FESTA DE LA MARE DE DÉU DELS DESEMPARATS amb volteig general de campanes i disparada de 21 salves a l'església de Sant Jaume.

19.00h OFRENA A LA MARE DE DÉU DELS DESEMPARATS al Mercat Vell. Eixida a les 18.30h des de la parròquia de Sant Jaume Apòstol amb l'acompanyament de la banda del Centre Artístic Musical de Moncada. Organitza: Clavaria Mare de Déu dels Desemparats. Col·labora: Ajuntament de Moncada.

22.30h CONCERT MALUKS I CACTUS a l'avinguda de la Mediterrània. Organitza: Regidoria Joventut Ajuntament de Moncada.

23.00h ESPECTACLE "OPERACIÓN HOMENAJE, EL MUSICAL" a la plaça de Sant Jaume. Organitza: Clavaria Mare de Déu dels Desemparats. col·labora: Ajuntament de Moncada.

DIJOUS, 08 DE SETÈMBRE

11.30h MISSA MAJOR en honor a la Mare de Déu dels Desemparats cantada per la Coral de Moncada a la parròquia de Sant Jaume Apòstol.

13.00h ANUNCI DE LA FESTA DE SANTA BÀRBARA amb volteig general de campanes i disparada de salves a l'església de Sant Jaume.

20.00h REPLEGADA DE CLAVARIS I CLAVARIESSES en casa de la clavariessa major al c/ Colón, n.º 4 fins a la parròquia de Sant Jaume Apòstol per a acudir a la processó amb l'acompanyament de la banda del Centre Artístic Musical de Moncada.

20.30h SOLEMNE PROCESSÓ en honor a la Mare de Déu dels Desemparats pel recorregut habitual, acompanyada de la banda del Centre Artístic Musical de Moncada. Seguidament final de festa amb disparada de focs artificials.

22.30h NIT DE MONÒLEGS amb les actuacions dels artistes Kalderas, David Domínguez i Carmen Alcayde i amb la col·laboració de Rubén García al Mercat Vell. Organitza: Ajuntament de Moncada.

23.00h TRASLLAT EN PASSACARRER de la imatge de Santa Bàrbara des de la parròquia de Sant Jaume Apòstol fins a casa del clavari major al c/ Roger de Lauria nº 36, acompanyats per la banda de La Unió Musical de Moncada.

23.30h ACTUACIÓ DE L'ORQUESTRA PANORAMA a l'avinguda de la Mediterrània. Organitza: Ajuntament de Moncada.

DIVENDRES, 09 DE SETEMBRE

10.00h RECOLLIDA DE CLAVARIS I TRASLLAT EN PASSACARRER de la

imatge de Santa Bàrbara des de casa del clavarí major al c/ Roger de Lauria nº 36, fins la parròquia de Sant Jaume Apòstol.

11.30h MISSA SOLEMNE D'ACCIÓ DE GRÀCIES A SANTA BÀRBARA cantada per la Coral de Moncada a la parròquia de Sant Jaume Apòstol.

13.00h ANUNCI DE LA FESTA DE SANT JAUME amb volteig general de campanes i disparada de salves a l'església de Sant Jaume.

14.00h MASCLETÀ en honor a Santa Bàrbara a la plaça de Sant Jaume. Organitza: Ajuntament de Moncada.

17.00h JORNADA MULTIESPORTIVA per a xiquets i xiquetes en edat escolar al Mercat Vell. Organitza: Regidoria d'Esports Ajuntament de Moncada.

18.00h PARTIDA DE PILOTA VALENCIANA DE LA MODALITAT DE LLARGUES amb prèvia de partides de l'escola de pilota al c/ Sant Roc (tram de c/ Venerable Inés al c/ del Negre). Organitza: Regidoria d'Esports Ajuntament de Moncada. Col·labora: Club Pilota Valenciana Moncada i Federació de Pilota Valenciana.

18.30h INAUGURACIÓ DEL MERCAT MEDIEVAL a l'avinguda de la Mediterrània. Organitza: Ajuntament de Moncada.

20.30h SOLEMNE PROCESSÓ en honor a Santa Bàrbara acompanyada per la banda de la Unió Musical de Moncada pel recorregut habitual.

21.30h NIT DE LA PAELLA pel circuit habitual. Organitza: Ajuntament de Moncada.

23.30h FESTIVAL REMEMBER AÑOS 90 amb les actuacions de **Ku Minerva, New Limit, Sensity world, Spanic i Dj Jose Cabedo** a l'avinguda de la Mediterrània. Organitza: Ajuntament de Moncada.

DISSABTE, 10 DE SETEMBRE

08.00h DIANA EN HONOR A SANT JAUME (1 salva i 21 carcasses).

10.00h-21.00h XII JORNADA DIA DEL TAMBOR a l'espai multiusos de l'avinguda Ferran el Catòlic. A

les 18:00h es realitzarà un passacarrer fins a la Biblioteca Pública Municipal on tindrà lloc l'entrega de detalls als participants i a la corporació per a posteriorment finalitzar a l'espai multiusos. Organitza: Asociación Cultural Tamborileros de Hellín Moncada. Col·labora: Ajuntament de Moncada.

11.00-14.00h / 18.30-01.00h MERCAT MEDIEVAL a l'avinguda de la Mediterrània. Col·labora: Ajuntament de Moncada.

11.30h MISSA MAJOR en honor a Sant Jaume cantada per la Coral de Moncada a la parròquia de Sant Jaume Apòstol.

12.00h ACTUACIÓ DE "RAMONETS" amb l'espectacle "FLIPA!" al Mercat Vell. Organitza: Regidoria Jovenut Ajuntament de Moncada

14.00h MASCLETÀ en honor a Sant Jaume a la plaça de Sant Jaume. Organitza: Ajuntament de Moncada.

20.00h TROFEU FUTBOL SALA al Poliesportiu Municipal Sara Moreno i Vicente Lli. Organitza: Club Futbol Sala Moncada. Col·labora: Regidoria d'Esports Ajuntament de Moncada.

20.30h SOLEMNE PROCESSÓ en honor a Sant Jaume pel recorregut habitual acompanyada per la banda de la Unió Musical de Moncada i la tradicional dansa a càrrec del Grup de Danses de Moncada. En acabar traca per tot el recorregut de la processó.

23.30h CASTELL DE FOC D'ARTIFICI I FI DE FESTA al solar situat a l'avinguda Daniel Comboni amb c/ Barcelona (darrere depòsit ermita). Organitza: Ajuntament de Moncada.

FESTIVAL
9 SEPT. 2022 - 00.00 H.
AVENIDA LA MEDITERRANEA
MONCADA

ENTRADA GRATUITA HASTA COMPLETAR REFUGIO

FESTIVAL PRESENTADO POR **DAVID LUAREZ**

CON LAS ACTUACIONES EN DIRECTO DE

KU MINERVA **SENSITY WORLD** **SPANIC** **NEW LIMIT**

REGALOS PREMIUM "LIA-TE"

DIUMENGE, 11 DE SETÈMBRE

09.00h VI TORNEIG DE TRUC al Centre Cívic de Masies (c/ 150 del plànol). Organitza: Associació Cultural Juguem al Truc. Col·labora: Ajuntament de Moncada.

10.00h CARRERA CICLISTA ETAPA FINAL VOLTA A LA PROVINCIA DE VALÈNCIA ÉLITE SUB 23 Eixida: c/ del Negre. Organitza: Federació de Ciclisme de la Comunitat Valenciana. Col·labora: Penya Ciclista Moncadense i Regidoria d'Esports Ajuntament de Moncada.

DIPUTACIÓ DE
VALÈNCIA
Joventut - Esports

caixa
popular

1ª	ETAPA	Kms.	8 - Setembre - 2022
		Valencia - Vilamarxant	
2ª	ETAPA	132,60 Kms.	9 - Setembre - 2022
		Estivella - Estivella	
3ª	ETAPA	130,20 Kms.	10 - Setembre - 2022
		ALTO TURIA	
4ª	ETAPA	122,30 Kms.	11 - Setembre - 2022
		Moncada - Moncada	

Volta Ciclista Província de València

Categoria: ELITE/SUB-23 - Caràcter NACIONAL

11.00-14.00h / 18.30-24.00h MERCAT MEDIEVAL a l'avinguda de la Mediterrània. Col·labora: Ajuntament de Moncada.

18.30h MUSICAL "TRIBUTO A SHREK" a la plaça de Sant Jaume. Organitza: Regidoria de Joventut Ajuntament de Moncada.

MERCADO EDIEVAL

9, 10 y 11. septiembre

Ab. Mediterranea

Moncada

DISSABTE, 17 DE SETÈMBRE

08.00h II OPEN NACIONAL TAEKWONDO al Poliesportiu Municipal Sara Moreno i Vicente Lli. Organitza: Federació Valenciana de Taekwondo i Club Taekwondo Moncada. Col·labora: Regidoria d'Esports Ajuntament de Moncada.

DIUMENGE, 18 DE SETÈMBRE

10.00h VOLTA A PEU per circuit urbà amb eixida des de l'Avinguda Ferran el Catòlic. Organitza: Regidoria d'Esports Ajuntament de Moncada.

16.30h TROFEU D'ESCACS INFANTIL a l'avinguda de la Mediterrània. Organitza: Club d'Escacs Moncada. Col·labora: Regidoria d'Esports Ajuntament de Moncada.

DIUMENGE, 25 DE SETÈMBRE

10.30h PARTIT RUGBY GERMANOR al Poliesportiu David Casinos. Organitza: Club Rugby Edetans Montcada. Col·labora: Regidoria d'Esports Ajuntament de Moncada.

DES DE L'ÀREA D'IGUALTAT, ES FA SABER:

BAN

Les dones i les persones del col·lectiu LGTBI tenim dret a anar pel carrer, a qualsevol hora del dia, sense por a patir cap tipus d'agressió o discriminació.

Volem unes festes lliures de qualsevol tipus d'agressió masclista i lgtbifòbica. Per aquest motiu, vos convidem que no sigueu còmplices de la discriminació i vos posicioneu en contra de tot tipus d'agressió contra les dones i el col·lectiu LGTBI, condemnant el comportament de les persones agressores.

Amb la vostra ajuda, la ciutadania gaudirà d'unes festes més lliures i segures.

I sobretot, en aquestes festes, RECORDA:

- Insistir és assetjar. Assetjar és agredir.
- Si jo dic NO, tú em respectes.
- Sols SÍ és SÍ. No em toques sense el meu permís.
- En festes NO tot val.
- El NO segueix sent NO. El silenci també segueix sent NO.
- L'assetjament a les dones i les persones LGTBI no és una broma, és un delicte tipificat.

Ajuntament
de Moncada

Regidoria d'Igualtat

XARXA DE MUNICIPIS
PROTEGITS CONTRA LA
VIOLÈNCIA
DE GÈNERE
DIPUTACIÓ DE VALÈNCIA

Xarxa
Valenciana
d'Igualtat

FERIA Bienestar animal

Un espacio destinado al No abandono y la adopción, en el que se nos facilitarán pautas para una mejor atención y cuidado de nuestras mascotas

Ven y disfruta con exhibiciones de perros guía, búsqueda-rescate y Agility, Descubre su gran labor en la Terapia Asistida con Animales.

Informate sobre opciones de estancia para cuando tengas que organizar tus escapadas.

Conoce nuestro plan de Colonial Felino y animate a colaborar.

**SABADO 3 DE
SEPTIEMBRE DE
11:00 A 14:30 H**

Te esperamos !

